

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa L. L.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w S. i Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Z.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 grudnia 2008 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 1 września 2008 r.,
sygn. akt I ACa (...), [WSC (...)],

1. oddala zażalenie;

2. nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 1 września 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 6 maja 2008 r. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podkreślił, że skarga kasacyjna podlega odrzuceniu z powodu jej nieopłacenia na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. Powód został wprawdzie zwolniony od kosztów sądowych, ale, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07, nie obejmuje to postępowania kasacyjnego.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego pełnomocnik reprezentujący powoda z urzędu wniósł o uchylenie postanowienia, przywrócenie terminu do wniesienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i zwolnienie powoda od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu podkreślił, że zaskarżone postanowienie stoi w oczywistej sprzeczności z pismem z skierowanym do Okręgowej Rady Adwokackiej, w którym Sąd ten zwrócił się o wyznaczenie adwokata z urzędu dla korzystającego ze zwolnienia od kosztów sądowych powoda. Wobec takiej informacji zamieszczonej we wspomnianym piśmie pełnomocnik przyjął, że powód został już zwolniony z kosztów w postępowaniu kasacyjnym. Jeżeli zatem Sąd „przyznał” adwokata z urzędu do wniesienia skargi kasacyjnej stronie niezwolnionej od kosztów sądowych, to wprowadził w błąd ustanowionego pełnomocnika. Brak formalny skargi kasacyjnej jest zatem konsekwencją błędu Sądu Apelacyjnego. Pełnomocnik powoda „z ostrożności procesowej” wniósł o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żądania zgłoszone w zażaleniu przez pełnomocnika powoda wzajemnie się wykluczają. Albo bowiem kwestionuje się zasadność postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej, albo wnosi się o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, czego pełnomocnik powoda nie uczynił.

Sąd Apelacyjny zasadnie powołał się na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (BSN 2008, nr 6, poz. 7), zgodnie z którą zwolnienie strony od kosztów sądowych w sprawie, przyznane w postępowaniu przed sądem powszechnym, nie obejmuje postępowania kasacyjnego. Należy ponadto podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 16 czerwca 2008 r., P 37/07 (OTK 2008, nr 5A, poz. 80) orzekł, iż art. 117 § 1 k.p.c., w części obejmującej zwrot „zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Jest to wyrok zakresowy (częściowy), który sprawia, że strona ma prawo zgłosić, na piśmie lub ustnie do protokołu, wniosek o ustanowienie dla niej adwokata lub radcy prawnego niezależnie od tego, czy została zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części.

Z przedstawionych powodów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).